

Titel	Studieguide for bachelor i psykologi B10, Tværfaglig psykologi og formidling B10, Multidisciplinary psychology and communication
Valgfag	Tværkulturel psykologi i hospitalsvæsenet
Tovholder	Anna Thit Johnsen
Valgfags- ansvarlig	Charlotte Sølver Rehling
Studieadm. koordinator	Uddannelsessekretær Charlotte Dickmeiss
Dato	27. oktober 2017

Indhold

Mini-studieguide.....	2
Om modulet.....	2
Modulbestyrer	2
Valgfagsansvarlig.....	2
Studieadministrativ koordinator.....	2
Undervisere	2
Modulets varighed og omfang	2
Formål – indhold, form og læringsmål.....	3
Skema og ugeplan	4
Modul 1 (uge 36).....	4
Modul 2 (uge 37).....	5
Modul 3 (uge 38).....	6
Modul 4 (uge 39).....	6
Modul 5 (uge 40).....	7
Modul 6 (uge 41).....	8
(uge 42).....	8
Modul 7 (uge 43).....	8
Modul 8 (uge 44).....	9
Modul 9 (uge 45).....	9
Modul 10 (uge 46).....	11
Modul 11 (uge 47).....	11
Modul 12 (uge 48)	12
Modul 13 (uge 49).....	13
Modul 14 (uge 50)	13
 Eksamens.....	 13
 Omprøve	 14
 Litteratur	 14
 Evaluering af modulet.....	 17
 Appendiks 1 særlige oplysninger om bogkøb.....	 17

Mini-studieguide

Om modulet

Modulbestyrer

Anna Thit Johnsen, adjunkt, ph.d., Institut for Psykologi, SDU
E-mail: atjohnsen@health.sdu.dk, tlf.nr.: +45 28255038

Valgfagsansvarlig

Charlotte Sølver Rehling, ekstern lektor charlotte.rehling@rsyd.dk

Studieadministrativ koordinator

Charlotte Dickmeiss
Tlf.nr. 6550 3432

Undervisere

I dette modul vil du møde følgende undervisere:

Morten Sodemann, morten.Sodemann@rsyd.dk
Charlotte Rehling, charlotte.rehling@rsyd.dk
Dorthe Nielsen, dnielsen@health.sdu.dk
Mehmet Umit Necef, necef@sdu.dk
Sisi Buch, sisi.buch@rsyd.dk
Mathilde Hermansen, mathilde.hermansen@rsyd.dk
Karen Margrethe Korsholm, karen.margrethe.korsholm@rsyd.dk
Lise Thomsen, listh@ odense.dk
Naveed Baig, naveed.baig@regionh.dk
Faten Abdulla fa@faten-psyk.dk
Sabina Palic-Kapic sabina.palic-kapic@regionh.dk

Modulets varighed og omfang

Undervisning på modulet begynder i uge 36 2016 og slutter i uge 50 2016. Du finder din undervisningsplan her i Studieguiden og på [MitSkema](#). Evt. ændringer vil blive meddelt på e-learn (Blackboard).

B10 fylder 15 ECTS, hvilket vil sige 412,5 studenterarbejdstimer. De 412,5 arbejdstimer er således udtryk for den arbejdsindsats, som den studerende skal yde for at gennemføre modulet, og skal derfor dække alle aktiviteter.

De 15 ECTS svarer til de 78 konfrontationstimer.

UNDERVISNINGSTYPE	LEKTIONER/K-TIMER
-------------------	-------------------

Holdundervisning	78 timer
I alt	78 timer

Formål – indhold, form og læringsmål

Indhold og læringsmål for B10:

Modulet består af et udbud af emnemæssigt forskellige valgfag, der alle har psykologien i tværfagligt samarbejde som omdrejningspunkt. Formålet med modulet er at den studerende opnår indsigt i, hvordan komplekse samfundsmæssige problemstilinger ofte kræver tværfaglige og tværsektorielle løsninger. Modulet giverinden for det enkelte valgfag en introduktion til de relevante systemer samt tværfaglige og tværsektorielle sammenhænge hvori psykologien indgår i løsningen og formidlingen af relevante problemstillinger.

Generelle læringsmål:

Ved afslutning af modulet skal den studerende være i stand til at:

- **Indhente** relevant **viden** og information til løsningen af afgrænsede problemstillinger.
- **Analysere** og **forstå** komplekse samfundsmæssige problemstilinger, herunder psykologiens rolle i det tværfaglige samarbejde.
- **Anvende** den psykologfaglige viden i analysen og udformningen af løsningsmodeller til komplekse problemstilinger.
- **Samarbejde** med medstuderende i lønningen af afgrænsede praksisrelaterede problemstilinger.
- **Formidle** psykologisk viden, analyser og resultater til et tværfagligt publikum.

Om dette valgfag:

Tværkulturel psykologi handler om flygtninge og indvandreres særlige udfordringer og behandling i det danske sundhedsvæsen. Faget berører emner såsom psykotraumatologi og PTSD, fordi mange af de patienterne, vi møder i sundhedsvæsenet er traumatiserede og lider af følgerne efter dette. Kompleksiteten af sygdom og behandling, når man som multisyg møder et sundhedsvæsen, som er meget forskelligt fra det, man er vant til bliver gennemgået. Endvidere gennemgås modeller for multiple traumer, og traumer på tværs af generationer.

Tilgangen forudsætter tværfaglighed, da der er tale om en kompleks kombination af somatiske, psykiske og sociale problemer.

Undervisningen vil afspejle den tværfaglige tilgang man kommer til at stifte bekendtskab med lægernes, sygeplejersernes, socialrådgivernes, psykiaternes og psykologernes arbejde med denne gruppe af patienter. Faget vil tage udgangspunkt i det daglige kliniske arbejde og underviserne vil hovedsageligt være klinikerne fra feltet.

Specifikke læringsmål for nærværende valgfag:

- At de studerende tilegner sig viden om tværfaglig arbejdsmetode, reflekterer over psykologens rolle i tværfagligt samarbejde samt styrker og udfordringer ved tværfagligt samarbejde.

- At de studerende tilegner sig viden om og evnen til at reflektere over betydningen af kulturelle forskelle og hvordan de kan rummes i den kliniske hverdag.
- At de studerende tilegner sig viden om sprogets betydning i mødet med patienten med anden etnisk baggrund. Herunder viden om brug af tolk.
- At de studerende tilegner sig viden om migrations konsekvenser og betydning for menneskers fysiske- og psykiske trivsel
- At de studerende tilegner sig viden om følgerne af traumer, samt viden om udredning og behandling i en tværfaglig kontekst
- At de studerende tilegner sig viden om relevante tværfaglige samarbejdspartnere og reflekterer over egen rolle i samarbejdet.

Skema og ugeplan

Du må ikke deltag i undervisningen for andre B10- valgfag end det, du er tilmeldt.
Underviser kan bede om at ikke-holdsatte, forlader lokalet.

Modul 1 (uge 36)

4. september 2017, Kirkesalen OUH

08:15 – 09:00: Introduktion til Tværfaglig Psykologi og gennemgang af studieguide

09:15-14:00 Teoretisk gennemgang, rehabilitering, tværfaglighed og etniske teams

Tværfagligt samarbejde er en forudsætning for god pleje og behandling til patienter i sundhedsvæsenet. Samarbejdet er berigende, når det fungerer men kan også være udfordrende såvel fagligt som personligt.

Undervisningen vil med baggrund i teorier om tværfaglighed have fokus på, hvordan tværfaglighed kan praktiseres og hvilke udfordringer, der kan være.

Erfaringer fra "Etniske Patient koordinatorer ved Odense Universitetshospital og IndvandrermedicinskeTeams i Region Syddanmark" vil indgå i undervisningen. Politikere, sundhedsprofessionelle og kommuner taler om rehabilitering, vi vil give bud på, hvordan begrebet kan forstås og praktiseres.

Undervisere:

Dorthe Nielsen + Charlotte Rehling

Litteratur til undervisningen:

Tværfaglig Praksis

Eva Just, Helle Merete Nordentoft

ISBN: 9788741255309

Udgivelsesår 2012

Kap. 1,3,5 og 9

Rehabiliteringsforum Danmark

Hjortbak, BR, Bangshaab J, Johansen JS, Lund H (2011): *Udfordringer til rehabilitering i Danmark*.

Rehabiliteringsforum Danmark, November 2011,

http://www.rehabiliteringsforum.dk/fileadmin/filer/Publikationer/PDF_ør/Udfordringer_til_rehabilitering_wed_udgave.pdf

side 11-40

Supplerende læsning:

Tværfaglig Praksis, resten af bogen

Modul 2 (uge 37)

11. september 2017, Lokale U92

9:15-15:00: Kulturmødet og etnicitet

I den offentlige debat opstår der ofte debatter om kulturforskelle. Vi diskuterer, hvorvidt vi i nogle tilfælde skal acceptere kønsopdelt svømning eller mandlige censorer, der ikke giver hånd til kvindelige studerende. For at kunne tilnærme sig socialvidenskabeligt til denne type problemstillinger, skal vi se nærmere på begrebet kultur og diskutere spørgsmålet om, hvorvidt kulturen bestemmer menneskers handlinger. Blandt mange andre problemstillinger vil spørgsmålet om, hvorfor der er en udbredt uvilje blandt en del forskere imod at bruge begrebet, blive taget op. I forskningen og debatten om kulturforskelle dukker der altid ord såsom relativisme, anerkendelse, respekt, tolerance og humanisme op. Vi skal drøfte disse begreber ved at se på, hvordan de bruges i konkrete situationer og hvorvidt de kan anvendes på andre måder. Multikulturalisme, racisme og diskrimination er andre begreber, som ofte afbrygges i den offentlige debat og forskningen, og som kræver nærmere definition og undersøgelse. Derudover skal vi se på et relativt nyt, men meget aktuelt emne: Spiller kulturelle forskellige en rolle i radikalisering af unge muslimer i Danmark?

Underviser:

Mehmet Umit Necef

Litteratur til undervisningen:

Bech, Henning., Necef, M.Ü.(2012): Er danskerne racister? Indvandrarforskningens problemer? Frederiksberg: Frydenlund (to uddrag fra bogen).

Elsass, P.(2003): "Aggression og terror". In: *Håndbog i kulturpsykologi - et fag på tværs*. København: Gyldendal.

Modul 3 (uge 38)

18. september 2016, Lokale U92

08:15-14:00: Kulturmøde, stigma og sårbarheder

Undervisningen vil tage udgangspunkt i de studerendes oplevelser med kulturmøder i en privat såvel som en faglig kontekst. I løbet af undervisningen vil kulturbegrebet blive defineret og diskuteret i grupper og i plenum. Undervisningen vil desuden med afsæt i de udleverede tre artikler komme ind på begreber som kulturelle kompetencer, stigma og fordomme i en sundhedsfaglig kontekst. Der vil i undervisningen være fokus på sårbarheder og kommunikation og forskellige cases fra klinisk praksis vil danne grundlag for undervisningen.

Underviser:

Dorthe Nielsen

Litteratur til undervisningen:

Papadopoulos, I., Tilki, M., Lees, S. (2004), pp. 107-115.

Beate S., Matthias C., Angermeyer.(2003). Subjective experiences of stigma. A focus group study of schizophrenic patients, their relatives and mental health professionals. *Social Science & Medicine* 56, pp 299–312

Kleinman, A., M.D., M.A., Eisenberg, Leon., M.D., Good, B.(1978). Culture, Illness, and Care: Clinical Lessons from Anthropologic and Cross-Cultural Research. *Ann Intern Med.* 88(2):251-258.

Modul 4 (uge 39)

27. september 2017, Lokale U28A

11:15-17:00 Sprogbarrierer og tolkning

Sproget er et værktøj til at skabe mening og identitet, til at udtrykke tvivl og frygt og til at forhandle oplevelser, kropsfornemmelser og tanker på plads. Sproget er en målestok for værdier, holdninger og bekymringer. For de fleste er sproget ensbetydende med modersmålet, og den tolkede samtale bliver dermed den eneste vej til et fælles sprog og en fælles forståelse mellem patient og behandler.

Undervisningen lægger op til forståelse af tolkning i hverdagspraksis, hvordan alle grupper kan komme i spil, patient, behandler familiemedlemmer, venner og bekendte. Fokus på etablering af rammerne for den gode tolkede samtale. Den ikke tolkede samtale med sprogbarrierer: opmærksomhedspunkter. Tolkeoplevelser som "ensomme ryttere" og "tolkerobutter". Tolkes udfordringer i Deres arbejde, videotolkning, fremmøde tolkning, hvordan vises empati igennem skærmen, tavshedspligt m.m. I undervisningen vil de studerende få lejlighed til at udøve forskellige tolkesituationer med tolkeudstyr – fordele og ulemper ved fremmøde- og telefon-tolkning.

Undervisere:

Morten Sodemann+ evt. en tolk

Litteratur til undervisningen:

Tre er et umage par m. Stina Lou (side 19 til 80),
<http://www.integrationsviden.dk/filer/Treeretumagepar.pdf>

Sodemann, M., Kristensen T. R., Sångren, H., Nielsen, D. Barrierer i samtalen med indvandrerpatienten. Ugeskrift for Læger (web: Ugeskr Læger 2015;177:V02150105 papir udgave: Ugeskr Læger nr 2/2016 side 2-6)

Supplerende læsning:

Søndergaard, H., Elkliit, A., Holmgren, Helle.(2003) Tolkning i terapi: Problemer og kvalifikationskrav, Psyke & Logos, 2003, 24, 432-456

(<http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/psyke/article/view/8633>)

Sodemann, M., Det du ikke ved får patienten ondt af. Om betydningen af eksilets grundvilkår for sygdom og helbredelse. Rapport: PTSD påvirker sprogindlæring. <http://www.ouh.dk/dwn395300>

Modul 5 (uge 40)**2. oktober 2017, Lokale U92****9: 15-15:00: Religion, sygdomsopfattelser og coping****Troens rolle for patienter og patienter**

Religion og tro kan både være en ressource men også en udfordring for den enkelte i forbindelse med krisesituationer og store livsforandringer. Dagen vil byde på følgende:

- Definitioner af religion
- Tro og sygdomsopfattelser i islam
- Ritualernes betydning i kristendom og islam
- Religiøs coping, både positivt og negativt
- Sufi praksis som eksempel på positiv religiøs coping

Underviser:

Naveed Baig

Litteratur til undervisningen:

Baig, N.N., La cour (2010)
Mirdal, G. M. (2012).

Modul 6 (uge 41)

9. oktober 2017, Lokale U92

9:15-12:00

Fremlæggelse af cases ved de studerende

Undervisere:

Charlotte Rehling + Morten Sodemann

(uge 42)

Ingen undervisning

Modul 7 (uge 43)

23. oktober 2017, Lokale U92

9:15-15:00: Udsatte familier

Vi ser på de multifaktorer der karakteriserer de udsatte og skrøbelige familier blandt etniske minoriteter. Hvad er det, vi som professionelle skal være opmærksomme på, og hvordan kan vi støtte og forebygge, at familiernes lidelse ikke fortsætter i generationer.

Underviser:

Sisi Buch

Litteratur til undervisningen:

Erlandsen, T., Jensen, N.R., Langager, S., Petersen, K.E.,(2015)
"Udsatte børn og unge", en grundbog, Hans Reitzels Forlag.
Kapitel 1: Grundlæggende videnskabelige perspektiver på udsathed blandt børn og unge. Side21-32.
Kapitel 13: Børn i traumeramte flygtningefamilier. Side 171-181.

Supplerende litteratur:

Kapitel 7: Etnicitet og udsathed. Side 94-104.
Kapitel 16: Udsatte unge og kriminalitet. Side 207-219.
Kapitel 18: Forebyggende foranstaltninger for udsatte børn. Side 233-243.
Kapitel 28: Dobbelt udsathed – når etniske minoritetsdrenge bliver skolens ballademagere. Side 354-365. (ikke obligatorisk).

Modul 8 (uge 44)

30. oktober 2017, Lokale U92 – rykket til 17. november 2017 i TEK's PC-lokale

9:15-15:00: Sprog, krop og helbred i eksil- Erfaringer fra Indvandermedicinsk Klinik

Flygtninge/indvandrere lever et konstant dobbeltliv med flere identiteter, der med skiftende vægt placerer tanker i hjemlandet og kroppen i modtagerlandet. Sprogbarrierer og tidligere oplevelsers påvirkning af kognitive funktioner bidrager med en type kompleksitet, som bringer migranter i en særligt sårbar position, der kræver særlige indsatser. Følelsen af at være en andenrangs borger reguleret af særlige regler for bosættelse, sprog, helbred og arbejde internaliseres de første 3 år i integrationsperioden og kommer på uhensigtsmæssig vis til at præge interaktionen med sociale myndigheder og sundhedsvæsenet. Eksiltilværelsen er præget af kulturel sørgen, forældreløse symptomer, undertrykte oplevelser, tvivl om opholdsgrundlaget, kompromitteret stress styring, usikkerhed og handlingslammelse, mens jagten på normalitet og mening presser selvagtelsen til det yderste.

Underviser:

Morten Sodemann

Litteratur til undervisningen:

Morten Sodemann. Det du ikke ved får patienten ondt af.
<http://www.ouh.dk/dwn390400>

Modul 9 (uge 45)

6. november, Lokale U92

9:15-15:00: Udredning og diagnose

Undervisningen vil omhandle den tværfaglige kliniske og forsknings-relatedede praksis, som den ser ud i Kompetence Center for Transkulturel Psykiatri (CTP). CTP er en specialiseret klinik i Region Hovedstads Psykiatri, hvor læger, psykologer, sygeplejersker, fysioterapeuter og forskere har deres daglige gang.

I undervisningen vil der bl.a. være fokus på forskellige forståelsesrammer indenfor udredning af traumatiserede flygtninge, forskellige evidensbaserede tilgange til psykoterapeutisk behandling, og betydningen af funktionsniveau, samt hvorledes den

daglige praksis påvirkes af den forskning, som vi laver på CTP. Hvilke særlige psykologfaglige kompetencer kommer der i spil i en sådan tværfaglig klinisk sammenhæng, og hvor er der mulige overlap?

Den anden halvdel af undervisningen er gruppebaseret, hvor de studerende arbejder med kliniske cases. Formålet er at sætte de præsenterede forståelsesrammer i spil, og på den baggrund udarbejde behandlingsplaner til nogle forskellige "patientprofiler".

Til slut arbejdes der i plenum med et sæt "best practice" regler for psykologers arbejde i den tværfaglige behandling af traumatiserede flygtninge i psykiatrien.

Underviser:

Sabina Palic

Litteratur til undervisningen:

De Jongh A., Resick P.A., Zoellner L.A. et al. (2016). Critical analysis of the current treatment guidelines for complex PTSD in adults. *Depress Anxiety*, 33 (5): 359-69.

Palić S., Elklit A. (2014). Personality dysfunction and complex posttraumatic stress disorder among chronically traumatized Bosnian refugees. *J Nerv Ment J Nerv Ment Dis.* 202(2): 111-8.

Palic S., Carlsson J., Armour C., Elklit A. (2015). Assessment of dissociation in Bosnian treatment-seeking refugees in Denmark Nord *J Psychiatry*. 69 (4):307-14.

Schnyder U, Ehlers A, Elbert T, Foa EB, Gersons BP, Resick PA, Shapiro F, Cloitre M.(2015).Psychotherapies for PTSD: what do they have in common? *Eur J Psychotraumatol* 14;6: 28186.

Buhmann CB, Nordentoft M, Ekstroem M et al. (2015). The effect of flexible cognitive-behavioural therapy and medical treatment, including antidepressants on post-traumatic stress disorder and depression in traumatised refugees: pragmatic randomized controlled clinical trial. *The British Journal of Psychiatry*, 1–8.

Herman JL (1992). Complex PTSD: A Syndrome in Survivors of Prolonged and Repeated Trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 5 (3).

Carlsson J1, Sonne C, Silove D (2014). From pioneers to scientists: challenges in establishing evidence gathering models in torture and traumatal health services for refugees. *J Nerv Ment Dis.* 202(9):630-7.

Palic S, Kappel ML, Nielsen MS et al. (2014).Comparison of psychiatric disability on the health of nation outcome scales (HoNOS) in resettled traumatised refugee outpatients and Danish inpatients. *BMC Psychiatry*, 14:330

Modul 10 (uge 46)

13. november 2016, Lokale U92 – rykket til 23. november i TEK's PC-lokale

9:15-15:00: Flugt og Migration

Migration – enten frivilligt eller tvungen – har altid været en del af den menneskelige historie. For nogle mennesker, vil rejsen fra hjemlandet resten af livet være forbundet med sorg, splittelse og rodløshed, andre lærer med årene at acceptere og finde en plads i det nye land. Migration påvirker både individer og hele familier. Samfundsstrukturer, normer, kulturer og værdier kan være anderledes og svære at håndtere og forstå i det nye land. Konsekvenser og udfordringer ved migration og flugt kan være stress og psykisk sårbarhed, og det er derfor vigtigt, at psykologer er opmærksomme på hvilken betydning migrationen og flugten har for det enkelte individ og for familien omkring. Undervisningen vil være en kombination af oplæg, gruppearbejde med cases og fælles opsamling og præsentation.

Underviser:

Mathilde Hermansen

Litteratur til undervisningen:

Kira, I.A.(2015) Tummala-Narra P. Psychotherapy with refugees: Emerging paradigm. Journal of Loss and Trauma. 20(5):449-467.
10.1080/15325024.2014.949145

Rojas, M.S., Nuñez J.A., Erices G.N.,(2015) Philosophical and psychopathological perspective of exile: On time and space experiences. Frontiers in Psychiatry, 6

Bhugra, D. (2004) Migration and mental health. Acta psychiatrica Scandinavica 109(4):243-258.

Supplerende litteratur:

Svenberg, K., Mattsson, B., Skott, C.,(2009) 'A person of two countries'. Life and health in exile: Somali refugees in Sweden. Anthropology & Medicine. 16(3):279-291. 10.1080/13648470903295984

Meleis, A.I., Sawyer, L.M., I.M, E., Messias D.K.H., Schumacher, K.(2000) Experiencing transitions: an emerging middle-range theory. Advances in Nursing Science. 23(1):12-28 17p.

Modul 11 (uge 47)

20. november 2017, Lokale U92

9:15-15:00: PTSD og kronisk 2

PTSD øger risikoen for en lang række både fysiske og psykiske sygdomme. I undervisningen vil der være fokus på PTSD og comorbiditet, og hvordan patientens hele livssituation påvirkes af PTSD og anden sygdom.

Der tages udgangspunkt i patientcases fra Indvandrermedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital som illustrerer den multisige PTSD patients vej igennem sundhedsvæsenet.

Konsekvenserne for integration og hverdagsliv vil blive berørt og indgå i de studerendes arbejde med cases.

Underviser:

Charlotte Rehling

Litteratur til undervisningen:

Bessel van der Kolk: The Body Keeps the Score, Brain Mind and Body in the Healing of Trauma.

Modul 12 (uge 48)

27. november 2017, Lokale U27

9:15-15:00: Tværkulturel psykologi i privat praksis

Undervisningen af dagen tager udgangspunkt i de kliniske iagttagelser i terapirummet af unge flygtninge og Indvandrere, der er opvokset i Danmark, og som har oplevet omsorgssvigt fra omgivelserne. Disse unge står over for mange udfordringer i livet. I mange tilfælde kan disse unge have svært ved at udtrykke deres tanker og følelser. Det spiller derfor en afgørende rolle i terapien, hvorvidt terapeuten er i stand til at forstå de følelser og tanker, få dem frem og skabe tillid, idet de nemlig kan være baggrunden for disse unges manglende trivsel.

Underviser:

Faten Abdulla

Litteratur til undervisning:

Hagelquist, Janne Østergaard og Marianne Køhler Skov
Mentalisering i pædagogik og terapi
Hans Reitzels Forlag 2014

Kapitlerne:

Kapitel 2. Mentaliseringsbaseret Terapi og Plain Old Therapy, s.53- 66
Kapitel 6. Overgang til voksenlivet – de unge voksne, s.181-244

Supplerende cases udleveres til de studerende på dagen.

Modul 13 (uge 49)

4. december 2017, Lokale U92

9:15-12:00

Fremlæggelse af cases ved de studerende

Undervisere:

Charlotte Rehling Dorthe Nielsen

Modul 14 (uge 50)

11. december 2017, Lokale U92

9:15-15:00: Socialrådgiverens rolle

Denne patientgruppe har ofte mange sociale problemer. Det kan dreje sig om dårlig økonomi, dårligt samarbejde med kommunen, bekymringer om opholdstilladelser og meget andet. De sociale problemer udgør ofte en stor stressfaktor for patientgruppen. Formålet med undervisningen er, at I får indblik i de sociale problemer patienterne har/møder, samt hvilke udfordringer og hjælpemuligheder der er. Vi vil komme med cases, som belyser nogen af problemstillingerne, vi vil introducere lovgivning, så I får en forståelse for, hvordan det kommunale system fungerer. Der vil være grupperbejd med relevante cases i løbet af dagen.

Undervisere:

Karen Margrethe Korsholm + Lise Thomsen

Litteratur til undervisningen:

Artikel i Socialrådgiveren nr. 12, 2011: [Tid, Empati og helhedssyn](#)

Traumatiserede Flygtninge og socialt arbejde, 2 udgave, Grete Svendsen 2 udgave ved Matte Blauenfeldt og Sara Priskon, s. 97-120

Eksamensform

Eksamensform:

Aktiv deltagelse i definerede elementer samt mindst 80 % tilstedeværelse (15 ECTS).

De definerede elementer som den studerende skal deltage i består af to mundtlige oplæg som laves i grupper. Til hvert oplæg laves på forhånd en en-sides synopsis over

hvad oplægget vil handle om som afleveres til underviserne senest en uge inden. De studerende får feedback på deres oplæg fra underviser og deres med-studerende.

Oplæggene finder sted:

D. 9/10 kl. 9.15 – 12.00

D. 4/12 kl. 9.15 – 12.00

Oplægget tager udgangspunkt i en case-beskrivelse som de studerende har arbejdet med i forløbet. Casen eksemplificerer en tværfaglig opgave eller problemstilling. Sammen med casen udleveres et eller flere spørgsmål som skal besvares i oplægget. I oplægget skal de studerende anvende den teoretiske viden de har erhvervet sig gennem modulet til at komme med overvejelser over a) hvori problemstillingen består/diagnostiske overvejelser, b) forslag til interventioner/løsninger i den givne sag og c) overvejelser om det tværfaglige samarbejde og psykologens rolle.

Hold dig opdateret på e-learn og læs Håndbog for studerende:

http://www.sdu.dk/Om_SDU/Fakulteterne/Sundhedsvidenskab/Studerende/Digital_eksamen

Omprøve

Omprøven er en skriftlig individuel eksamen med alle hjælpemidler (48 timers opgave).

Til omprøven skal der arbejdes med en case som falder indenfor et af de områder som er gennemgået i forløbet. Casen eksemplificerer en tværfaglig opgave eller problemstilling. Sammen med casen udleveres et eller flere spørgsmål. De studerende har 48 timer til at udarbejde en individuel opgave som besvarer disse spørgsmål på maks. 8 normal sider (2400 anslag).

I besvarelsen af eksamen skal de studerende anvende den teoretiske viden de har erhvervet sig gennem modulet til at komme med overvejelser over a) hvori problemstillingen består/diagnostiske overvejelser, b) forslag til interventioner/løsninger i den givne sag og c) overvejelser om det tværfaglige samarbejde og psykologens rolle.

Omprøve i sidste halvdel af juni 2018.

Litteratur

OBS: Vær opmærksom på reglerne om ophavsret. De findes på Blackboard under Generel Info, Psykologi SDU → Information til alle: https://e-learn.sdu.dk/bbcswebdav/pid-4317726-dt-content-rid-6104988_3/orgs/faglig_vejleder_Psykologi/Ophavsret-A4-DANSK_002.pdf

Anbefalede grundbøger:

Bessel van der Kolk (2014). The Body Keeps the Score, Brain Mind and Body in the Healing of Trauma. New York: Viking

Just E & Nordentoft HM (2012). Tværfaglig Praksis. København Hans Reitzels forlag.

Forslag til supplerende litteratur:

Der er blevet bestilt et kompendium med store dele af den anbefalede litteratur.
Kompendiet kommer til at kunne købes i studenterbogladen. Derudover vil der blive uploadet et dokument på Blackboard, som beskriver, hvor de forskellige referencer kan findes (under 'course information').

Baig, N.N., La cour(2010)'Tro, omsorg og interkultur',Hans Reitzels Forlag, (kapitel 1 og 3, 40 sider)

Beate S., Matthias C., Angermeyer.(2003). Subjective experiences of stigma. A focus group study of schizophrenic patients, their relatives and mental health professionals. Social Science & Medicine 56, pp 299–312 (13 sider)

Bech, Henning ., Necef, M.Ü.(2012): Er danskerne racister? Indvanderforskingens problemer? Frederiksberg: Frydenlund (244-260 og 126-31)

Bhugra, D. (2004) Migration and mental health. Acta psychiatrica Scandinavica. ;109(4):243-258. (5 sider)

Buhmann CB, Nordentoft M, Ekstroem M et al. (2015). The effect of flexible cognitive-behavioural therapy and medical treatment, including antidepressants on post-traumatic stress disorder and depression in traumatised refugees: pragmatic randomized controlled clinical trial. The British Journal of Psychiatry, 1–8.

Carlsson J1, Sonne C, Silove D (2014).
From pioneers to scientists: challenges in establishing evidence gathering models in torture and traumental health services for refugees. J Nerv Ment Dis. 202(9):630-7.

De Jongh A., Resick P.A., Zoellner L.A. et al. (2016). Critical analysis of the current treatment guidelines for complex PTSD in adults. Depress Anxiety, 33 (5): 359-69.

Elsass, P.(2003): "Aggression og terror". In: *Håndbog i kulturpsykologi - et fag på tværs*. København: Gyldendal. (S 53-80, 27 sider)

Erlandsen, T., Jensen, N.R., Langager, S., Petersen, K.E.,(2015) "Udsatte børn og unge", en grundbog, Hans Reitzels Forlag. (Kapitel 1, 7, 13, 16, 18, 28. Kapitel 1 og 13 er 'obligatorisk'. Resten er supplerende læsning)

Hagelquist, Janne Østergaard og Marianne Køhler Skov (2014). Mentalisering i pædagogik og terapi, Hans Reitzels Forlag (kap 2. s.53- 66 og kap. 6 s.181-244)

Herman JL (1992). Complex PTSD: A Syndrome in Survivors of Prolonged and Repeated Trauma. Journal of Traumatic Stress, 5 (3).

Hjortbak, BR, Bangshaab J, Johansen JS, Lund H (2011): *Udfordringer til rehabilitering i Danmark*. Rehabiliteringsforum Danmark, November 2011, http://www.rehabiliteringsforum.dk/fileadmin/filer/Publikationer/PDF_ør/Udfordringer_til_rehabilitering_wed_udgave.pdf
side 11-40 (29 sider)

Højholdt, Andy.(2009). Den tværprofessionelle praktiker. Hans Reitzel Forlag s. 14-15 og 108-125 (19 sider)

Kira, I.A.(2015) Tummala-Narra P. Psychotherapy with refugees: Emerging paradigm. Journal of Loss and Trauma. 2015;20(5):449-467.
10.1080/15325024.2014.949145 (18 sider)

Kleinman, A., M.D., M.A., Eisenberg, Leon., M.D., Good, B.(1978). Culture, Illness, and Care: Clinical Lessons from Anthropologic and Cross-Cultural Research. *Ann Intern Med.* 1978;88(2):251-258. (7 sider)

Korsholm KM (2011), Tid, Empati og Helheldssyn. Socialrådgiveren 12 (2011) s 22-23 (2 sider)

Lauvås, K., Lauvås, P. (2006). Tværfagligt samarbejde - perspektiv og strategi. 2. udgave. Klim, Århus, s. 34 – 54 (20 sider)

Meleis, Al., Sawyer, L.M., I.M, E., Messias D.K.H., Schumacher, K.(2000) Experiencing transitions: an emerging middle-range theory. *Advances in Nursing Science.* 23(1):12-28 (17 sider).

Mirdal, G. M. (2012). Mevlana jalāl-ad-dīn rumi and mindfulness. *Journal of Religion and Health,* 51(4), 1202-1215. doi:10.1007/s10943-010-9430-z

Palić S., Elklit A. (2014). Personality dysfunction and complex posttraumatic stress disorder among chronically traumatised Bosnian refugees. *J Nerv Ment J Nerv Ment Dis.* 202(2): 111-8.

Palic S., Carlsson J., Armour C., Elklit A. (2015). Assessment of dissociation in Bosnian treatment-seeking refugees in Denmark Nord J Psychiatry. 69 (4):307-14.

Palic S, Kappel ML, Nielsen MS et al. (2014).Comparison of psychiatric disability on the health of nation outcome scales (HoNOS) in resettled traumatised refugee outpatients and Danish inpatients. *BMC Psychiatry,* 14:330

Papadopoulos, I., Tilki, M., Lees, S. (2004) Promoting cultural competence in health care through a research based intervention in the UK. *Diversity in Health and Social Care,* 1 (2). pp. 107-115 (9 sider)

Rojas, M.S., Nuñez J.A., Erices G.N.,(2015) Philosophical and psychopathological perspective of exile: On time and space experiences. *Frontiers in Psychiatry.*;6 (15 sider)

Schnyder U, Ehlers A, Elbert T, Foa EB, Gersons BP, Resick PA, Shapiro F, Cloitre M.(2015).Psychotherapies for PTSD: what do they have in common? *Eur J Psychotraumatol* 14;6: 28186.

Sodemann, M., Kristensen T. R., Sångren, H., Nielsen, D. Barrierer i samtalen med indvandrerpatienten. *Ugeskrift for Læger* (web: Ugeskr Læger 2015;177:V02150105 papir udgave: Ugeskr Læger nr 2/2016 side 2-6) (4 sider)

Sodemann, M., Det du ikke ved får patienten ondt af. Om betydningen af eksilets grundvilkår for sygdom og helbredelse. Rapport: PTSD påvirker sprog-indlæring. <http://www.ouh.dk/dwn395300> (20 sider)

Morten Sodemann. Det du ikke ved får patienten ondt af.
<http://www.ouh.dk/dwn390400>
(31 sider)

Svenberg, K., Mattsson, B., Skott, C.,(2009) 'A person of two countries'. Life and health in exile: Somali refugees in Sweden. Anthropology & Medicine. 16(3):279-291. 10.1080/13648470903295984 (12 sider)

Svendsen G, Blauenfeldt M og Priskon S. (2013). Traumatiserede Flygtninge og socialt arbejde, 2 udgave, København: Hans Reitzels forlag. s. 97-120 (23 sider)

Søndergaard, H., Elkliit, A., Holmgren, Helle.(2003) Tolkning i terapi: Problemer og kvalifikationskrav, Psyke & Logos, 2003, 24, 432-456 (24 sider)

<http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/psyke/article/view/8633>

Tre er et umage par m. Stina Lou (side 19 til 80, 61 sider)
<http://www.integrationsviden.dk/filer/Treereturumagepar.pdf>

I alt ca. 400 sider anbefalede artikler

Bogen findes på biblioteker. Kan evt. købes for 100 kr. stykket ved at skrive til
iks@ikstudiecenter.dk

Antal sider i alt inklusiv bøger: ca. 1000

Evaluering af modulet

Alle moduler ved bacheloruddannelsen bliver løbende evalueret. Evalueringen er anonym og ikke obligatorisk, men vi beder alle studerende om at deltage i dette arbejde. Formålet med evalueringen er at forbedre uddannelsens kvalitet og uddannelsen vil løbende blive justeret på baggrund af evalueringer blandt andet.

Appendiks 1 særlige oplysninger om bogkøb

Indkøb af lærebøger og supplerende faglig litteratur kan ske i:

Studenterboghandelen
Campusvej 55
Campustorvet (ved hovedindgangen)
5230 Odense M

Tlf.: 6550 1700
Fax: 6550 1701

E-mail: studenter@boghandel.sdu.dk
Hjemmeside: <http://www.boghandel.sdu.dk>

Åbningstider: Mandag - torsdag kl. 9.30 - 17.15
Fredag kl. 9.30 - 15.00